

Asia: VN/2037/2021

STM:n täydentävä lausuntokierros: valtakunnallisen lääkityslistan edellyttämät muutokset lakiin sähköisestä lääkemääräyksestä ja lakiluonnokseen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä

Lausunnonantajan lausunto

Muodostaako ehdotettava asiakastietolaki ja lääkemääräyslaki lääkityslistan osalta selkeän, yhdenmukaisen ja ymmärrettävän kokonaisuuden? Perustele vastauksesi.

-

Ovatko lääkityslistan muodostumisen ja käytön periaatteet löydettävissä riittäväällä ja ymmärrettävällä tavalla tästä säädöskokonaisuudesta. Perustele vastauksesi.

-

Onko lääkemääräyslain (2 §) soveltamisala mielestäsi selkeä? Perustele vastauksesi.

-

Onko ehdotus mielestäsi kannatettava? Perustele.

Kyllä [Ehdotus on kannatettava. Menettely lisäisi lääkitysturvallisuutta, sillä lääkitystä koskeva tieto olisi hoitoon osallistuvien saatavilla reaaliaikaisesti. Lisäksi kertakirjaaminen vähentäisi päällekkäistä työtä. Kirjaaminen tulisi toteuttaa siten, että kaikki lääkitystä koskeva tieto tallentuisi reseptikeskukseen eikä tietoa jäisi piiloon potilastiedon arkistoon.]

Onko ehdotus mielestäsi kannatettava? Perustele.

Kyllä

Onko ehdotus mielestäsi kannatettava? Perustele.

Kyllä [Lääkkeen käytön lopettamismerkintä vähentäisi epäselviä tilanteita esimerkiksi lääkkeen toimittamisen yhteydessä. Lisäksi menettelytapa parantaisi lääkitysturvallisuutta ja selkeyttäisi kokonaislääkityksen hallintaa. Lopetetut lääkitykset tulisi voida tarvittaessa selvittää lääkkeen määräämisen tai toimittamisen ja lääkityksen tarkistamisen tai lääkehoidon arvioinnin yhteydessä.]

Onko ehdotus mielestäsi kannatettava? Perustelee.

Kyllä [Lääkemääräyslain 11 §:n mukainen apteekin tiedonsaantioikeus antaisi proviisoreille ja farmaseuteille paremmat mahdollisuudet osallistua rationaalisen lääkehoidon toteuttamiseen ja antaa laadukkaampaa lääkeneuvontaa toimitettavien lääkkeiden osalta. Lääkityslista täydentäisi lakisääteistä velvollisuutta antaa lääkeneuvontaa ja olisi olennainen työkalu lääkitysturvallisuuden parantamisessa. Lääkkeen käyttäjät asioivat kaikista terveydenhuollon organisaatioista todennäköisesti useimmin apteekeissa. Tieto ajantasaisesta kokonaislääkityksestä antaisi proviisoreille ja farmaseuteille mahdollisuuden auttaa asiakasta lääkehoitoon liittyvissä kysymyksissä ja ongelmatilanteissa. Apteekin mahdollisuus auttaa lääkkeen käyttäjää lääkehoidon hallinnassa vähentäisi tarvetta hakeutua lääkärin vastaanotolle.]

Tulisiko sairaanhoitajalla olla mahdollisuus muuttaa lääkemääräyksen annostusohjetta esityksen mukaisesti? Perustelee.

Ei [Mahdollisuus kirjata annosmuutoksia on erittäin kannatettava ehdotus. Lääkitystä koskevat potilasasiakirjat tallennetaan reseptikeskukseen, joten oikeuden kirjata annosmuutoksia tulisi ulottua reseptikeskuksen lääkemääräykseen. Kuitenkin sairaanhoitajien lisäksi myös muilla palvelunantajan nimeämällä terveydenhuollon ammattihenkilöillä tulisi olla oikeus tehdä muutoksia lääkehoitosuunnitelman mukaisesti. Oikeuden rajaaminen yhdelle ammattiryhmälle ei millään tavoin edistäisi monialaista toimintaa terveydenhuollossa. Ehdotuksen perusteluna käytetään vakiintunutta käytäntöä, jossa esimerkiksi lääkityksen annosmuutoksia toteutetaan lääkärin ohjauksessa moniammatillisen hoitotiimin yhteistyönä. Tällaisia vakiintuneita käytäntöjä on myös muiden ammattiryhmien kuin sairaanhoitajien osalta. Etenkin kliinisen farmasian tehtävissä toimivat proviisorit ja farmaseutit jäisivät tässä muodossa esitetyn ehdotuksen ulkopuolelle. Lääkitysturvallisuuden kannalta palvelunantajan olisi varmistuttava siitä, että annosmuutoksia kirjaavilla terveydenhuollon ammattihenkilöillä olisi riittävä osaaminen lääkehoidoista. Annosmuutosten tulisi olla jäljitettävissä ja perustelut annosmuutoksille tulisi kirjata selkeästi lääkemääräykseen liittyviin merkintöihin.]

Kommenttejanne STM:lle ehdotetusta asetuksenantovaltuutuksesta.?

-

Muita kommentteja lakiehdotukseen?

Lääkemääräyslain 10 §:ssä todetaan: "Jos lääkemääräyksen sisältö on epäselvä tai puutteellinen, on korjaukseen saatava lääkkeen määrääjän suullinen suostumus." On kannatettavaa, että epäselvissä tilanteissa mahdollinen korjaus selvitetään lääkkeen määrääjältä. Laissa ei ole kuitenkaan perusteltua määrätä, että suostumus korjaukseen olisi saatava suullisesti.

Lääkemääräyslain 13 §:ään perustuen potilaalla on oikeus kieltää määrättyyn lääkkeeseen liittyvien tietojen luovutus sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajille sekä apteekille. Mikäli potilas käyttää oikeuttaan kieltää tietojen luovutus, terveydenhuollon ammattihenkilöllä tulisi kuitenkin olla hoitoon osallistuessaan tieto siitä, että joitakin lääkitystietoja on piilotettu. Ajantasaisen lääkityslistan tavoitteena on lääkitysturvallisuuden parantaminen, joten näkemyksemme mukaan lääkkeen määrääjän, lääkkeen toimittajan ja muiden hoidon toteuttamiseen osallistuvien tulisi olla tietoisia käytettävissä olevien tietojen puuttellisuudesta.

Ehdotettavan asiakastietolain mukaan apteekeille ja palvelunantajille kohdistuisi nykyistä suurempia käyttömaksuja valtakunnallisten tietojärjestelmäpalveluiden kehittämisestä ja

ylläpitokustannuksista. Haluamme huomauttaa, että laki asettaisi apteekit eriarvoiseen asemaan muihin palvelunantajiin verrattuna. Apteekit eivät voi omalla päätöksellään vaikuttaa asiakkailta perittävään toimitusmaksuun, joten apteekkeilla ei olisi mahdollisuutta periä näitä uusia kustannuksia asiakkailta.

Raimas Antti
Suomen Proviisoriyhdistys ry

Ali-Kovero Teemu
Suomen Proviisoriyhdistys ry